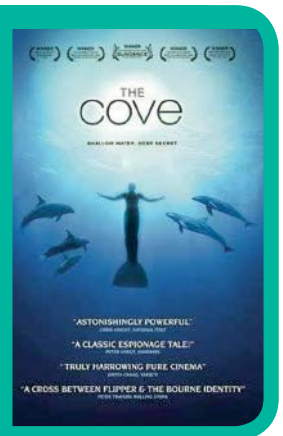
قاب کوچک
ویژه‌نامه رادیو و تلویزیون روزنامه جام جم
شنبه ۲۴ خرداد ۰۹۹ شماره ۷۱۳

یکی از بخش‌هایی که در آماده‌سازی مستندهای خارجی همکاری خوبی با شبکه مستند دارد، گروه دوبلاژ سازمان است. این همکاری خوب باعث شده چهره‌های مهم دوبله راوی مستندهای مختلف ما از جمله همین مستندهای حیات‌وحش باشند. اساتیدی چون ژاله‌علو، اسماعیل میرفخرایی، نصرا... مدقالچی و...

خلیج کوچک

فیشر استیونس ■ محصول ۲۰۰۹ ■ لوئیس سیهویوس

این برنده اسکار بهترین فیلم مستند سال ۲۰۱۰، شما را از این تصور که نسبت به مستندهای حیات‌وحش که غالبا در خشکی به حیوانات چهارپا می‌پردازد خارج می‌کند و همراه آن به اعماق آب‌های تایجی در اطراف ژاپن می‌برد. این مستند البته بیش از آن که مانند سایر مستندهای حیات‌وحش به دنبال نمایش زندگی حیوانات و حیات طبیعی برای مخاطب باشد بر یک داستان داغ متمرکز می‌شود: عملیات شکار دلفین در دهه ۶۰ میلادی.

علف

ماریان کوپر- ارنست شوتزاک ■ محصول ۱۹۲۵

جالب است بدانید که ایران هم در میان اولین سرزمین‌هایی که مستند حیات‌وحش در آن ساخته شده، جا داشته است. مستند مشهور «علف» که یکی از اولین مستندها در این حوزه است، مانند طیف وسیعی از این دست فیلم‌ها بر تعامل انسان با طبیعت تمرکز دارد. یک خان عشایر بختیاری می‌خواهد ایلش را به همراه همه دارایی از جمله حیواناتش از رودخانه و کوه عبور دهد و در این مسیر پدیده‌های طبیعی و فرازونشیب زندگی انسان‌ها و حیوانات در کنار هم روایت می‌شود. گفتنی است که این فیلم ظاهرا در پروژه‌ای تحقیقات مردم‌شناسی آمریکا از سوی معاون وقت کنسول آمریکا در ایران حمایت شده و ظاهرا اهدافی بیش از صرف ساخت مستند را دنبال می‌کرده است. با این حال «علف» در نهایت به عنوان یکی از مستندهای مهم در این حوزه در تاریخ سینما ماندگار شد.

بازی عاج و تخت

لئوناردو دی‌کاپریو ■ محصول ۲۰۱۶ ■ ریچارد لادکانی
کیف دیویدسون

آفریقا همیشه بهشت مستندسازان حیات‌وحش بوده و حالا یکی از جدیدترین مستندهای حیات‌وحش که نام شیطنت‌آمیزش را از سریال پرمخاطب نتفلیکس «بازی تاج و تخت» گرفته است، به جنوب شرقی همین قاره سفر کرده تا از زاویه‌ای جذاب به زندگی حیوانات نگاه کند. تجارت پر سود عاج فیل آفریقایی، در این مستند، بهانه‌ای است تا زیستگاه اصلی فیل‌ها را روی کره زمین به شما نشان دهد و با تصاویری باکیفیت و تمیز، این اقلیم مرموز و سرسبز را به بهانه قاچاق عاج برای شما به تصویر بکشد.

حیات‌وحش ایران

مانی میرصادقی ■ محصول ۱۳۹۲

شاید خبر اولین مستند حیات‌وحش ایرانی با پروداکشن حرفه‌ای و گسترده، بیشتر با این اتفاق که پرویز پرستویی، راوی آن است شنیده شد. اما خیلی طول نکشید تا کیفیت تصویربرداری HD و کارگردانی نسبتا موفق مستند مخاطب را در کنار صدای راوی به تصاویر این مستند جلب کند. مستندی که تولید آن سه سال طول کشید و تلاش می‌کرد تا جذابیت‌ها و تنوع زیستی ایران و همچنین گونه‌های جانوری حیات‌وحش ایران را ثبت و ضبط کند، با کسب جایزه پاندا توانست نام خود را در میان مستندهای حیات‌وحش جهان نیز مطرح نماید.

گفت‌وگو با مهدی مینایی، مدیر تامین شبکه مستند

اینجا هیچ‌چیز اتفاقی نیست

مهدی مینایی، مدیر جوانی است که به عنوان مسؤول برنامه‌های تامین شبکه مستند شناخته می‌شود و یکی از مغزهای متفکر طراحی جدول پخش این شبکه است. به سراغ او رفتیم تا از پشت صحنه مخاطب بالای مستندهای حیات‌وحش با خبر شویم.

به نظرتان چرا مستندهای حیات‌وحش اینقدر مخاطب پیدا کردند؟

مردم در شرایطی هستند که نیاز به آرامش دارند و همین باعث می‌شود سراغ برنامه‌های آرام‌تر بروند که با خلق و خویشان تناسب بیشتری دارد. از طرفی در شبکه ما برنامه‌ریزی پخش به صورتی است که این مستندها در یک ساعت دقیق پخش می‌شوند و مخاطب دقیقا می‌داند چه زمانی باید سراغ این برنامه‌ها بیاید. در واقع نظمی که ما در پخش این آثار داریم و سال‌هاست حیات‌وحش‌ها را در اواخر شب پخش می‌کنیم باعث شده این باکس پخش برای مخاطب جا بیفتد. در کنار این مسائل می‌شود به دو عامل مهم دیگر هم اشاره کرد. مورد اول مربوط به کیفیت بالای پخش شبکه می‌شود. پخش اچ‌دی شبکه مستند باعث شده آثاری مثل مستندهای حیات‌وحش با کیفیت چشم‌نواز و بسیار بالا به دست مخاطب برسد و جذابیت‌های واقعی این آثار ادا شود. مورد دوم هم به جدید بودن مستندهای پخش شده برمی‌گردد. ما در باکس مخصوص حیات‌وحش بهترین و به‌روزترین آثار مستند خارجی را بررسی و از میانشان جذاب‌ترین‌ها را برای این باکس انتخاب می‌کنیم. بخش تامین برنامه‌های خارجی سازمان هم در این زمینه همکاری بسیار خوبی با ما دارد و همین باعث شده باکیفیت‌ترین آثار از مطرح‌ترین شبکه‌ها خیلی زود خریداری شوند.

در واقع این حجم مخاطب تک عاملی نیست به خاطر جمیع موارد این اتفاق رخ داده است؛ از شرایط جامعه گرفته تا انتخاب دقیق محتوا و پخش منظم. شبکه مستند روی این مستندها به قدری حساس است که سایر شبکه‌ها روی سریال‌هایشان حساسیت دارند. به همین خاطر سعی می‌کند نه تنها این آثار با کیفیت بالا، شرایط خوب و منظم به دست مخاطب برسد، بلکه تلاشش این است با یک کار گروهی دقیق تبلیغات اثرگذاری برای مستندهای حیات‌وحش‌اش داشته باشد تا مخاطبش مدام بیشتر شود.

این آثار با کیفیت بالایی هم آماده‌سازی می‌شود.

برای این آماده‌سازی چقدر تلاش شده؟

بله درست است. بحث آماده‌سازی یکی از دلایل مهم دیگری است که باعث استقبال از این مستندها شده. مراحل آماده‌سازی هر اثر یعنی بخشی که بعد از خرید مستند در سازمان صداوسیما انجام می‌شود شامل ترجمه، ویراستاری و دوبله است که شبکه مستند با همکاری بخش‌های مختلف صداوسیما سعی می‌کند این مراحل را به بهترین نحو انجام دهد. یکی از بخش‌هایی که در این حوزه همکاری خوبی با شبکه مستند دارد، گروه دوبلاژ سازمان است. این همکاری خوب باعث شده چهره‌های مهم دوبله راوی مستندهای مختلف ما از جمله همین مستندهای حیات‌وحش باشند. اساتیدی چون ژاله‌علو، اسماعیل میرفخرایی، نصرا... مدقالچی و...

یک مساله مدل و زمان پخش این آثار است. گویا شبکه مستند برای کنداکتورش ریزبینی زیادی به خرج می‌دهد.

طراحی کنداکتور یک هنر مهم است که ریشه در مهندسی محتوا دارد. این هنر به عوامل زیادی از جمله شناخت مخاطب، شبکه‌های رقیب و... باز می‌گردد و ما سعی کردیم همراه یک تیم جوان و خوش‌سلیقه و حرفه‌ای این کار را با بیشترین دقت انجام دهیم. برای مثال ما جدول پخش شبکه‌های خارجی را به شکل دقیق رصد می‌کنیم و با نگاه کردن به آنها سعی می‌کنیم از فنون مهندسی پیام‌شان در شبکه مستند استفاده کنیم. البته به این شکل نیست که کارهای آنها را کپی کنیم، بلکه ترفندشان را با توجه به مخاطب ایرانی و سایر نکات استفاده می‌کنیم تا جدول پخش بهتری داشته باشیم. یکی از همین ترفندها شرطی کردن مخاطب است. برای شرطی شدن مخاطب باید سیاست اعلامی پخش و سیاست اعمالی یکسان باشد. پیرو همین حدود چهار سال است که مخاطب دقیقا می‌داند چه چیزی کی پخش می‌شود و این باعث شده شرطی شود. خود ما هم به شدت دقت می‌کنیم و برنامه‌ریزی دقیقی داریم. در حال حاضر هم برنامه شبکه تا آخر تابستان مشخص است. همه این تلاش‌ها نشان می‌دهد در شبکه مستند برای مخاطب وقت زیادی صرف می‌شود و مخاطب بسیار برای ما ارزشمند است. البته همه اینها در کنار لطف خدا باعث شده شبکه مستند جذاب و کمی متفاوت به نظر برسد و مخاطب خودش را جذب کند.